

KURJER KRAKOWSKI.

Kurjer wychodzi codziennie rano z wyjątkiem niedziel i świąt uroczystych.

Prenumerata wynosi:

w Krakowie:		na prowincyi z przesyłką:	
Rocznie 9-60	Kwartalnie 2-40	Rocznie 12 zlr.	
Półrocznie 4-80	Miesięcznie —80	Półrocznie 6 „	
		Kwartalnie 3 „	
		Miesięcznie 1 „	

Za odosłowanie 20 ct. miesięcznie.

Cena ogłoszeń:

Za wiersz petitowy lub za jego miejsce, pierwszy raz 10 centów, za każdy następny zaś 5 centów. Nadesłane od wiersza petitowego 20 ct. Prospekta, cyrkularza dla prenumeratorów zamiejscowych po 1 zlr. od 100 egz., dla prenumeratorów miejscowych po 50 ct. od 100 egz. Nekrologja po 10 ct. od wiersza

Ajencje Kurjera w Krakowie:

Administracja „Kurjera“ (hotel Saski), główna trafikna na linii A-B, sklep Z. Skalskiego w Sukiennicach, handel Kukińskiego w Sukiennicach, sklep Hessa w Rynku, handel Bajera ul. Grodzka, Ringel, trafikna ul. Grodzka, E. Gross ul. Mostowa, księgarnia Żupańskiego w Rynku, handel Elera ul. Karmelicka, Groner ul. Zwierzyniecka, Frist ul. Florjańska, trafikna Markowicza ul. Florjańska, antykwarna Himelblaua ul. Szpitalna, J. Horowitz ul. Łobzowska, drukarnia A. Koziańskiego na Podgórzu.

We Lwowie ogłoszenia do „Kurjera“ przyjmuje „Centralne biuro Ogłoszeń“ ul. Kopernika 1, 11.

Administracja i Redakcja w księgarni K. Bartoszewicza (hotel Saski).

Cena pojedynczego Numeru 5 centów.

KALENDARZ.

Dziś: 6-go bm. Przemienienie Pańskie. Imię słowiańskie: Chlebosław.

Jutro: Kajetana i Alberta. Imię słowiańskie. Oleg św. Pojutrze: Cyryaka m. i Maryana m. Imię słowiańskie: Niezamyśl.

Wschód słońca dziś o godzinie 4 minut 39. Zachód o godz. 7 m. 33. Długość dnia 14 g. 54 m.

NABOŻEŃSTWA.

W kościele ś. Tomasza jutro msza św. z wyst. Najsw. Sakramentu.

W kościele OO. Jezuitów na Wesolej, jutro nabożeństwo na cześć N. Serca P. Jezusa.

W kościele OO. Kapucynów i Bonifratrów na Kazimierzu, jutro uroczyste nabożeństwo.

W kościele XX. Misyonarzy na Kleparzu jutro wieczorem o godz. 6 nabożeństwo na cześć N. Maryi P. z Loudres z wyst. Najsw. Sakramentu i nauką.

W kościele Najsw. Maryi P. w poniedziałek o godz. wpół do 9 rano uroczysta wotywa w kaplicy N. Maryi P. Loretańskiej.

Czem był w istocie Katkow?

Zmarły Michał Nikiforowicz Katkow zajmuje całą prasę europejską. Rossjanie go wielbią go jako ojca ojczyzny, francuzi w dzikim nieokiełznanym zwolenniku niewoli i despotyzmu oplakują przyjaciela republiki, niemcy cieszą się, że ubył ich wielki nieprzyjaciel, czesi szukają w Pradze ulicy, którą ozdobić można imieniem Katkowa, prawdopodobnie nawet hiszpanie i portugalczyki podają życiorysy wielkiego publicyisty, którego „Jeźdźnowoje Obozrenije“ porównywa z Gambettą. Jakiegokolwiek bądź jednak uczucia wywołuje śmierć jego, wszyscy jednoznacznie, a i my polacy z nimi, podnosimy „niezmierny wpływ zmarłego na politykę wewnętrzną i zewnętrzną rossyjską.“

Większego absurdu trudno wymyśleć! Kiedy najgenialniejszy dziennikarz w cywilizowanej Europie, gdzie ze słowem prasy liczy się przyzwyczajono, wpływ tylko czasami i to na pojedyncze sprawy mieć może, w Rossyi, gdzie za jedno słowo nierozważne jedzie się na Sybir, gdzie prasa była i jest przez rząd lekceważona, w tej Rossyi zdolny publicyista miałby odgrywać rolę sterownika nawy państwowej? A jednak tak być miało...

Pozwólmy sobie w to nie całkiem wierzyć i zrobmy przypuszczenie, które choćby było mylnem, wszystko jednak wytłumaczyć może.

Na czele rządu rossyjskie go oddawna przyzwyczajaliśmy się widzieć ludzi bądź co bądź zdolnych i wykształconych. Byli oni prawdą dziecy, nikczemni, ale byli rozumni zarazem. Jako tacy pojmowali, że wpływ oświaty i cywilizacji na Rossyję musi powołać do życia opinię publiczną, a opinia ta bądź co bądź wywierać będzie wpływ na massy. Rozumny polityk przeciw opinii nie walczył, ale tak nią kieruje, aby ona pierwsza wypowiedziała to, co leży na dnie jego myśli. Ponieważ opinię tworzy słowo, prassa, szatański więc spryt satriapów rossyjskich skierował swe usiłowania aby plany

i zamysły rządowe, zanim wejdą w wykonanie, znalazły przychylną u tłumów opinią. Do tego trzeba było sprytnego czlowieka — a tym był Katkow.

Prosimy wziąć na uwagę, że Katkow do 42 roku życia był liberałem czystej wody, zapalonym wyznawcą „systemu wolności“ Schelunga, wielbicielem angielskiego ustroju państwowego, że zasady swoje skromnie wprawdzie, cicho, boć inaczej było trudno, ale wypowiedział w redagowanym przez siebie „Wiestniku“. I nagle ten „zachodnik“, ten konstytucjonista i liberał, przedzierzga się w zwolennika najskrajniejszego despotyzmu, w wyznawcę teoryj, które dziś w Europie prowadzą do szpitala warjatów. Pojmujemy zmianę przekonań i zapatrywań, ludzie liberalni stają się konserwatystami i odwrotnie, szkoła życia bowiem wciąż uczy, często, każe szukać prawdy tam, gdzie jej się przedtem niespodziewano, walka stronnictw wreszcie wpływa na umysły i kształtowanie się pojęć, — ale nagle zmiana w przekonaniach Katkowa to rzecz całkiem inna. Takiach przekonaniach w Europie nikt niema i mieć nie może. Jedni gwałtowniej dążą ku postępowi i tych nazywamy liberałami, drudzy postęp ten chcą powstrzymać, obawiając się nagłego przewrotu — i to są konserwatyści. Jedni i drudzy pragną cywilizacji, postępu, oświaty, uszanowania osobistej wartości czlowieka — różniemi tylko dążą drogami. A chociaż tu przejście z jednego obozu do drugiego nie jest tak rażącym, to przecie odbywa się powoli, spokojnie, i każdy nagły zwrot w przekonaniach bywa słusznie podejrzany, że kieruje nim interes. A tu Katkow z zaciekłego liberała przemienia się nie na konserwatystę, bo to byłaby obelga dla konserwatyzmu, gdybyśmy go konserwatystą mianowali, ale w rozjuszonego wielbiciela despotyzmu, wroga cywilizacji i oświaty, pragnącego swój naród zbydlęcić, odebrać mu wszelkie cechy czlowieczęstwa na rzecz idei caratu w formach z czasów Iwana Groźnego. Europejski konserwatysta wobec Katkowa stał się skrajnym postępowcem — i nikt tego nie podejrzewa.

Porównywał ktoś Nowosilcowa z Katkowem. Obaj byli w młodości „wolnodumcami“, obaj chcieli Rossję urządzić na modłę angielską, obaj kochali za młodu Polaków i znali nasz język i naszą literaturę — i obaj stali się najwstrętniejszymi wrogami Polski i cywilizacji. Ta łączność duchowa siepa czy tłumaczy się jasno: obaj byli najętymi sługusami caratu, obu powierzono misją wzmocnienia potęgi samodzierżawia, Katkow tylko inną drogą dążył do celu, drogą napozór szlachetniejszą, bo wolne słowo publicyisty oddał na usługi katorgi i knuta, bo sprofanował w swej ojczyźnie zawód dziennikarski, czyniąc go nędznym najmniejszym azjatyckiej gospodarki w Europie.

Jakie okoliczności temu towarzyszyły i kiedy to się stało? Odpowiedź krótka: w chwili kiedy rząd liberałowi Katkowowi oddał w dzierżawę „Moskowskija Wiedomosti“, będące własnością uniwersytetu moskiewskiego. Nie sprzedał, lecz oddał w dzierżawę — okoliczność to ważna, bo „Moskowskija Wiedomosti“ przynosiły Katkowowi przecięciowo po sto tysięcy rubli rocznego dochodu. I taki kasek oddaje rząd liberałowi, aby kierował opinią za pomocą dziennika będącego własnością uniwersytetu, co w Rossji znaczy własnością rządu! Ależ to nazbyt wyraźne, o co chodzić mogło.

Katkow stał się więc zależnym wobec rządu i miał obowiązek dla niego pracować. Ponieważ zaś opinia zwykle przechyla się na stronę opozycji, przybrał więc

maskę niezadowolonego i rozpoczął krytykę działalności rządu, w tym mianowicie kierunku, w jakim rząd iść zamierzał.

Pierwszą sposobność uczynienia rządowi przysługi, dały lata 1861—1863. Rząd pragnął zrzucić się z koncesyj nadanych Królestwu, bo obawiał się, i to ze swego stanowiska całkiem słusznie, że nadanie Królestwu autonomji i pozorów życia konstytucyjnego, spowodować musi za sobą zmianę systemu rządowego w samej Rossji. Naród rossyjski uczynił wielki krok naprzód w cywilizacji, tysiące młodzieży skupiło się około ognisk oświaty, idee zachodnie zyskiwały coraz więcej prawo obywatelstwa, wobec tego nadanie swobód Królestwu było niebezpiecznym. Przytem pierwsi zesłańcy zaczęli budzić w Rossji sympatję — przyjmowano ich serdecznie, damy moskiewskie rzucały im kwiaty i dostarczały wykwintnych nawet potrzeb do życia, w samej „matuszce Moskwie“ komitet dam rossyjskich działał otwarcie dla ulżenia losu wygnańcom: w dniu przybycia „partji“ do dawnej stolicy carów, cały szereg powozów dążył ku „ostrogom“ przeznaczonym na chwilowy pobyt skazanych. Trzeba było temu raz uciąć głowę, — a więc liberał Katkow, serdeczny przed chwilą przyjaciel Polaków, przyznający im prawa bytu narodowego, wyteżył całą siłę swego talentu, aby stanąć w obronie zagrożonej przez buntujących się Polaków „świątyni Rossji“ i nawoływać rząd do morderstw i grabieży. Pióro jego miało dużo daru przekonywania, frazesami władał biegle, kłamstwo umiał ubrać w szatę prawdy, a więc kochana „opinia“, która na pasku lada zręczny szarlatan prowadzi, rzuciła się za jadle na Polaków. Rząd ustąpił pressji Katkowa i opinji, posłał Murawiewa-wieszateła do Wilna, odwołał Wielopolskiego z Warszawy.

W ten sposób Katkow służył zawsze rządowi, zawsze na pół roku, rok, lub dwa, od gady w a l c o mu będzie na rękę i przysposabiał opinią, rzucając się niby na rząd, a właściwie torując mu drogę. Gwałtowny opozycjonista mógł być pewny, że nietylko na Sybir nie pójdzie, lecz w nagrodę będzie dalej d z i e r z a w i ł „Moskowskija Wiedomosti“ i zostanie tajnym radcą.

Czasem jednak zbyt się rozzuchwalał, otrzymywał więc „ostrzeżenia“ i „wygowory“, — to podnosiło jego stanowisko w narodzie jako „niezawisłego publicyisty.“

Ostatniem jego dziełem była walka przeciw Niemcom. Nie podnosił jej za cara Aleksandra II, bo ten był pod wpływem niemieckim, zwłaszcza Adlerberga, ale podniósł ją śmiało za Aleksandra III, żywiącego od młodości nienawiść do wszystkiego co niemieckie. Rzucał się więc na rząd za protegowanie najazdu germanizmu, usposobił przychylnie dla zamiarów rządu opinią i dozwolił mu do wydania ostatniego ukazu i wielu rozporządzeń administracyjnych, ograniczających prawa cudzoziemców.

Przypuszczenia nasze co do stosunku Katkowa do rządu, mają jeszcze jedno silne poparcie. Gdyby kierunek wskazywany przez Katkowa nie leżał w intencji rządzących w danej chwili ministrów, a usunięcie jego wpływu „domowemi środkami“ byłoby niemożliwym, usuwaliby się oni sami, a miejsce ich zajmowałiby zwolennicy poglądów Katkowowskich. Tego nie było: ministrowie pozostawali na swych stanowiskach i wypetniali rozkazy „niezawisłego“ publicyisty.

Cała sztuka polegała na tem, aby przy każdej zmianie ministerstwa zastosować się z góry do mającego wiać prądu i ocenić po czyjej stronie będzie wię-

kszość. Sam Katkow naturalnie do steru nigdy powołany być nie mógł, bo jego rola wówczas skończyłaby się. Urzędowy organ ministra Katkova nie urabiałby opinii dla planów rządu. To, co jest rzeczą naturalną, że kierownik opinii, mający większość za sobą, wchodzi w skład rządu, tu było niemożliwym, bo kierownikami byli tu inni, a nie dzierzawca Katkow.

Ze sprytna ta komedia rządu i Katkova musiała w końcu pewien rzeczywisty wpływ mu wyrobić, — to rzecz znowu inna i również całkiem naturalna. Kto się czuł potrzebnym przez lat wiele, kto wiedział, że go nikt zastąpić nie jest w stanie, kto pojmuwał wreszcie, że tajemnica jego stosunku do rządu zamyka temu ostatniemu usta i ubezwładnia względem niego „karzącą rękę”, — ten mógł przyjść do przekonania, iż rządzi rzeczywiście i że więcej pozwala sobie może niż ktokolwiek inny. Pozwalał więc sobie często (ale dopiero w czasach ostatnich) na politykę „własną”, aż zasłużył na najwyższy wygonor z ust samego cara, który mu przypomniał z czego powstał i czemu swój miljon rubli zawdzięcza.

Tak nam się przedstawia działalność i wpływ Katkova. Był płatnym narzędziem, stał się nieodzownym, a że, jak każdy długoletni sługa, czuł się u chlebobodawcy jak w domu i pozwalał sobie na wybryki, to całkiem proste i logiczne. Przypuszczenia nasze tłumać wszystko, jeżeli zaś one są mylne, to chyba przypuszciby należało, że Rosja jest najwięcej liberalnym państwem w Europie, bo słowo zwykłego publicyisty więcej w niej waży na szali, niż słowa ministrów i monarchy.

KRONIKA.

Kraków, dnia 6 Sierpnia 1887 r.

Liczba bezpłatnych prenumeratorów pism naszych codziennych jest znacznie większą niż prenumeratorów płatnych. Stało się to zyczą, że p. X. kupując cygara lub papierosy w agencji pism codziennych, odczytuje je regularnie, składa, kłania się i wychodzi. Za cygaro ten pan płaci, kawy czarnej za darmo nie dostanie, za buty szewcowi gotówką się uiszcza, ale za pismo płacić nie uważa za stosowne. Za darmo więc politykuje z Bismarkiem, za darmo śledzi ebenthalskie wykryty Koburga, za darmo bada walkę kierunków po-

litycznych w radzie miejskiej, za darmo wreszcie do-wiaduje się o successach p. Zimajerowej. Otóż na tego pana i jego kolegów w bezpłatnym prenumerowaniu, robimy dziś pułapkę. Od dnia dzisiejszego, każdy egzemplarz Kurjera będzie zamknięty kapsłą, niedozwalającą go czytać amatorom bezpłatnego korzystania z cudzej pracy. Upraszamy naszych prenumeratorów, aby odbierając „Kurjera“ w agencjach, otwartych Nrów nie przyjmowali. Leży to w ich własnym poniekąd interesie, bo każda zwyżka „5-ciocentówek“ obracaną być może na ulepszenie naszego pisma.

P. Gottfried Ossowski udał się na dalsze badanie jaskiń krajowych. Przy sposobności, wobec rozgłaszanych plotek, czujemy się w obowiązku oświadczyć, iż o ile wiemy, rewizja u p. O. odbyta, polegała na prostem nieporozumieniu i żadnych następstw nie miała.

Dwa nowe urzędniki miejskie: telegraf pożarny i zakład desinfekcyjny będą już w najbliższych dniach wykończone i oddane do użytku publicznego. Zyskają w nich mieszkańcy Krakowa ważne środki zwiększające znacznie bezpieczeństwo zdrowia, życia i mienia. Obszerniejszą wzmiankę o nich zachowujemy sobie na później, gdy będzie potrzeba obeznać ogół ze szczegółami.

Jutro w niedzielę odbędzie się w ogrodzie strzeleckim koncert muzyki wojskowej c. k. pułku 57. pod kierunkiem p. kapelmistrza Żerownickiego, z obfitym programem, do którego wchodzi utwory: Króla, Millockera, Moniuszki, Gounoda, Tymolskiego i t. d..

Szkola fachowa dla ślusarzy, stolarzy i stelmachów wyznania mojżeszowego ma powstać w naszym mieście. Na ten cel ofiarował Dr. Arnold Rappaport adwokat i poseł do sejmu we Wiedniu plac pod budowę domu przy ulicy Starowiśnej, jakoteż 20000 złr. na koszt budowy, którą kieruje spółka pp. Knaus i Stryjeński, zaś na utrzymanie tego zakładu i nauczycieli przyrzekła „Universeille Alliance Israelite“ dawać potrzebne roczne sumy pieniężne. Szkoła ta na początku zimy ma wejść już w życie. Spodziewać się należy że ten zakład odniesie pożądany cel, gdyż nasza młodzież izraelska nie bardzo chętna do jakiegokolwiek pracy fizycznej, będzie miała własnie sposobność, w tej gałęzi przemysłu się wykształcić.

Prawo sprzedaży tytoniu i cygar na wystawie krajowej otrzymały panie z Towarz. św. Wincentego a Paulo.

Poznań 4 Sierpnia Pierwszy nauczyciel szkoły katolickiej we Lwówku p. Morankiewicz „w interesie

służby“ zostaje przeniesiony nad Ren. — W Międzyrzeczu w miejscowym szpitalu znajduje się staruszka Malicka, która zakończyła 25 zm. 101 lat. — Komisja kolonizacyjna nabyła Wolę Skarżęcą za 21 tysięcy grzywien. — Ks. prof. Chotkowski wręczył honorowe doktoraty uniwersytetu Jagiellońskiego hr. Augustowi Cieszkowskiemu i ks. kan. Korytkowskiemu; ten ostatni wykończył już żywoty arcybiskupów gnieźnieńskich. — Dr. Teodor Kalkstein parcelować będzie wieś Warłowo w pow. Chełmińskim. d. 7 b. m. Będzie to praktyczne wykonanie myśli, które p. K. niedawno tak pięknie wyłożył. — Budowa kolei rogozińsko-inowrocławskiej rozpoczęła się już w powiecie obornickim.

Pierwszy mundur króla Hiszpańskiego. Przyszły monarcha Hiszpanii, skończył, jak wiadomo, w dniu 18-tym czerwca, dwa lata, i z tej okazji cech krawiecki Madrytu uprosił królową-regentkę o pozwolenie ofiarowania solenizantowi pierwszego munduru. Jednocześnie z mundurem wręczoną zostanie nieletniemu monarsze, miniaturowa szpada ze złotą rękocieczą. Wykończenie munduru opóźniło się dlatego, iż krawcy prosili, aby ich zawiadomiono o istotnym stopniu wojskowym króla dla odpowiedniego zaznaczenia go na rękawie. Król od chwili urodzenia swego zaliczony został do armii, ale spodziewano się, że z okazji urodzin otrzyma awans. Królowa dotychczas na to zapytanie krawców odpowiedzi nie udzieliła.

Kolekcyonista gazet. Pewien mieszkaniec Nowego Jorku, od lat wielu już zbiera codziennie po 50 egzemplarzy wybitniejszych gazet i starannie je przechowuje. Liczy on na to, że uczeni, politycy lub przemysłowcy czy kupcy często bardzo szukają pojedynczych numerów dawnych roczników i często za egzemplarze takie, gdy ich w redakcji dziennika nie znajdują, płać chętnie wysokie ceny. Ten spekulant na przyszłość robi podobno wcale dobre interesy i otrzymał już podobno kiedyś 700 dolarów za rzadki pojedynczy egzemplarz jakiegoś dziennika. Stowarzyszenie historyczne w Kanzas ofiarowało mu 10,000 dol. za dwa kompletne roczniki „Leavenworth Journal“ z epoki, w której Kanzas walczyło o swą niepodległość.

Dziwactwo. Pisma niemieckie powtarzają za francuską gazetą „Gaulois“ wiadomość, że poseł amerykański, rezydujący w Dreźnie, miał w raporcie swoim do Waszyngtonu taki zamieścić ustęp: „Ważnym czynnikiem pracy w Niemczech są psy. Opowiadano mi, że zaprzęzione do wózków kobiety z psami we dwoje, w ogóle w Niemczech, tyle uciążną, ile wszystkie koleje żelazne, konie, woły razem wzięte. Można też istotnie co dzień wiedzieć setki wózków po wszystkich drogach, jakie do Dreznia prowadzą, gdzie

MAURYCY JOKAY.

BIAŁA DAMA.

(Ciąg dalszy).

Krystyna ocknęła się.

— Co ci jest najdroższa?

— Nie widziałas go?!

— Kogo?

— Twego ojca!

— Nie; drzemałam.

Juljanna wychyliła się bojaźliwie z pojazdu, i spojrziała za siebie.

Wśród powiedłych snopów wciąż stała ciemna postać wysokiego mężczyzny, ostrzącego swój sierp.

Juljanna zadrżała całym ciałem: może to od wieczornego chłodu?

II.

Przywitanie i nagroda.

W Rakamáz oczekiwano nasze panie wielka nie spodzianka. Zastały tam bowiem pułkownika Blumenwita, który już od trzech tygodni szukał swej małżonki po całym kraju, a wreszcie napotkawszy w Rakamáz nad Tiszą karmazynową karetę, postanowił czekać tam ich powrotu.

Jakoteż istotnie przybyły po zostawiony pojazd.

Rycerz wściekle był na panią Korponay.

— Powierząc pani opiece moją żonę, bynajmniej nie upoważniłem do włóczenia jej za sobą po wszystkich wertepach.

— Wierz mi pan — odpowiedziała pani Korponay spokojnie, jednak z pewną goryczą, — żeś mi za to winien wdzięczność raczej, a nie gniew!

I Krystyna ułagać go zaczęła.

— Staraliśmy się o amnestyę dla mego ojca!

— E, co mnie tam ten stary wariat obchodzić! Gdzie go złapią, to mu łeb utną, choćbyś i dziesięć amnesty dla niego w kieszeni nosiła.

Oczy młodej kobiety zasły łzami.

Juljanna rozgniewała się.

— To wcale nie rycersko z pańskiej strony, zaraz przy powitaniu, aż do łez żonczkę martwić! Czyżbyś już zapomniał, co to wążle maleństwo dla ciebie wycierpiał w Leutszau? Jak tą straszną, podziemną drogą w nocy uciekała, aby się z tobą połączyć?!

— Wszystko to pamiętam, i właśnie dlatego taką sympatyę do mego teścia czuję. Trzeba niemiec serca, żeby własną córkę na publiczną hańbę wystawić, a może na śmierć skazywać! I to zmęczone, zmalretowane biedactwo lata teraz od Pilata do Kajfasza, aby temu okrutnikowi amnestyą wyjednać.

— To tylko dowodzi, jak wielki skarb znalazłeś pan w niej; jak kocha, to nawet nienawiść miłością odplaca.

— Ale ja jestem zazdrosny, nie chcę, żeby kogokolwiek więcej kochała, tylko mnie, nawet o fiksacie ojcu niech zapomni... nie zostawię jej dłużej w pani szkole.

— Szukasz pan zwady ze mną? — spytała chłodno Juljanna.

Blumenwicz roześmiał się, i rzekł podając jej rękę!

— W żadnym razie, piękna pani, cóż znowu; myśmy starzy przyjaciele, ręka rękę myje: możemy się jeszcze kiedy potrzebować. Ale mojej żonki nigdy nie pożyczę. Nie śmieję się pani, i nie ściągaj tak twych czarnych brwi, bo to szpeci twą urodę. A czy pamiętasz to nasze rendez-vous? Pewno nie o tem nie mówiłaś mojej żonie?

Juljanna nie mogła wstrzymać śmiechu, Krysty na spojrziała na nią ze zdziwieniem i żalem.

— Nad wyraz przyjemne tête-à-tête, — mówił dalej Blumenwicz, — Prawdziwie ogniste spotkanie. Do odmalowania zaiste: najpiękniejsza z bogiń celująca dubeltówką w moje czoło.

Krystyna z dziecinną trwogą zakryła rączkami czoło ukochanego, i wlepiła w przyjaciółkę przerażony wzrok.

— I w ten sposób rozmawialiśmy: pani z paluszkami na kurku, ja zapatrzony w łufę.

— Ale cóż to było? — spytała Krystyna, nie pojmując czy to prawda, czy też żarty.

— Już my dobrze wiemy, co to było.

(Juljanna wrusza ramionami).

— Jeżeli więc pamiętasz pani to nasze spotkanie, musisz sobie też przypomnieć, żeś wtedy na stoliczku pewien liścik zostawiła.

— Mój panie, bardzo proszę.

— Nie bój się pani, nie powiem mej żonie, co ów bilecik zawierał: wolę żeby raczej myślała, że to był „un billet doux“ do mnie, i żeby jej czyste serduszko zazdrość o panią poczuło: ale są rzeczy które można powiedzieć, bynajmniej nie nadwyrężając dyskrecyi. Wiedz pani, że ów liścik ma dla ciebie wielką doniosłość; przyjęty bowiem został do leutszauskich warunków poddania!

— Ah!

— Tak jest. Mam nawet bruljon owego dokumentu, z wszystkimi przekreśleniami i dopiskami, żywcem tak jakieśmy z owym drugim panem uradzili. Tego świstku już nikt teraz nie potrzebuje, dla pani jednak może mieć wartość.

— Dla mnie?

— Tak jest, dla pani. Mnie nie zasypiesz pani piaskiem oczów, utrzymując, że jedynym celem tej lantanki po całym kraju, było uratowanie fiksata Fabrycyusza: przeciwnie przekonany jestem, że to nie pani Krystynce, lecz ona ci była pomocą w przeprowadzeniu planów, których jądro tkwi w poddaniu miasta Leutszau!

— Przypuśćmy: czy to źle z mojej strony?

— O, bynajmniej. Jeżdżiliście panie razem z różnymi interesami, jedna dla swego ojca, druga dla syna. I dla tych to powodów obie uciekałyście swoim mężom. Mnie udało się przecięć schwytać moją żonkę, i chętnie udzielał jej amnestyę za przeszłość; a pani gotów jestem nawet dać oryginalny układów poddania Leutszau, ale pod jednym warunkiem.

— A mianowicie?

— Żebyś mi pani już nigdy więcej żonki nie brała!

koniem z prawej strony jest kobieta, a koniem z lewej jest pies, a to przy każdej pogodzie czy niepogodzie". Niemieckie gazety powiadają, że to przesada; nie powiadają jednakże, żeby to było kłamstwo.

Wyższa statystyka. Jedno z pism angielskich oblicza na podstawie kalendarza gotajskiego, że na jednego księcia religii katolickiej przypada 17 1/2 księżniczek, u protestantów zaś stosunek ten jest jeszcze mniej pomyślny dla dam, albowiem pięć brzydka do pięknej ma się, jak 1 do 21. Niewesoła perspektywa dla dostojnych kandydatek do małżeństwa.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE.

Zwłoki zmarłego Depretisa licznie były przez publiczność odwiedzane. Książę Amadeusz odwiedził także ciało. Przedwczoraj odbył się pogrzeb. Orszak wspinały przechodził przez tłumy publiczności zajęte ulicę; orszak był długi na kilometr drogi. Za trumną postępował książę Amadeusz i ministrowie, którzy na cmentarzu oddali mu ostatni hołd. Mów żadnych nie było. Trumnę pokrywały przepyszne wieńce, pomiędzy którymi były od króla, miasta Rzymu, wdowy i miasta Stradelli. Po pogrzebie wśród okrzyków entuzjastycznych publiczności odjechał książę Amadeusz do Turynu.

„Tagblatt“ umieszcza następujący artykuł: „W pojedynczych okręgach Czech zamieszkałych przez ludność mieszaną, niemcy są zmuszeni przez terroryzm Czechów dzieci swe do szkół czeskich posyłać. Temu stanowi rzeczy chcąc zapobiedz minister oświaty Gautsch wydał okólnik do rad szkolnych tej treści: „Ponieważ w okręgach szkolnych, w których znajdują się tak niemieckie jak i czeskie szkoły ludowe, każde dziecko obowiązane chodzić do szkoły, tak w czeskim jak niemieckim zakładzie nauki pobierać może, zostawia się woli i uznaniu rodziców lub opiekunów, dzieci do jednej lub drugiej szkoły posyłać, żaden kierownik nie może z tego powodu odmówić przyjęcia dziecka do szkoły, skoro rodzice lub opiekunowie tego sobie życzą. Mianowicie niewolno brać względu na mowę matczyną, i według tego urzędownie przyjmować dzieci do tej lub owej szkółki. Gdyby zatem okręgowa rada szkolna lub gmina, chciała w tym względzie swe zdanie orzeczeniu powyższemu przeciwne narzucać, bezprawie takie powinno być referowanem odnośnej władzy. „Okólnik ten, dodaje autor artykułu, który nie

bardzo jest na rękę terrorystom czeskim jeszcze więcej zjedna przeciwników ministrowi oświaty“. — Nieprzyjazne usposobienie względem Dr. Gautscha wzrasta z dniem każdym. Prassa nie szczędzi przeciw niemu wycieczek: „Morawska Orlica“ znowu sensacyjny w tym względzie zamieszcza artykuł. Zwołaniem ma być zgromadzenie ludowe, które ma uchwalić jakie ostatecznie stanowisko ma naród względem ministra oświaty zając.

W połowie września ma się skoncentrować 6 korpus armii liczący 20,000 ludzi zwykłej broni i 10,000 Honvedów w Terebes posiadłości Andrassego, którego ma zaszczyć swą obecnością cesarz Franciszek Józef.

Według korespondencji „Budap. korrresp.“ w sobotę ma przyjechać do Pesztu król Milan wraz z następcą tronu. W Peszcie zatrzyma się król dwa dni, poczem uda się do Szmeksu.

W dyplomatycznych kołach Berlińskich twierdzą że sprawa sukcesyjna Luxemburska nie przedstawia żadnych w przyszłości zawikłań. Następstwo sukcesora księcia Nassauskiego jest tak naturalnem, że Niemcy nie mają potrzeby takowego popierać. Sprawa ta tak jest jasną, że niema praktycznego celu, aby nią się zajmować.

Sygnalizowano do Berlina, że ukaz rosyjski przeciw cudzoziemcom ma być zniesionym. Giełda Berlińska zaalarmowaną została sensacyjnymi wypadkami, usiłowanem samobójstwem szefa najznacniejszej berlińskiej firmy zbożowej Sobernheima i obłąkaniem dwóch innych bankierów. Wypadki te spowodowały znaczne straty, jakie ci panowie ponieśli na giełdzie.

Pomimo starań pana Naczewicza ciągle bawiącego w Wiedniu, obecnie sprawa wyjazdu księcia ani na krok nie postąpiła naprzód. Ów 20 dniowy a przez optymistów 8 dniowy termin będzie zdaje się odłożony, „ad calendae graecas“. W dobrze poinformowanych kołach w Berlinie twierdzą, że car nigdy na objęcie tronu przez Koberga się nie zgodzi. Potwierdzałaby te wieści ta okoliczność, że podobno toczą się między Konstantynopolem a Petersburgiem rokowania celem zamianowania regentem jakiegoś księcia lub objęszczyka rosyjskiego, któryby dla Rosji był „persona grata“. Inicytywa tego projektu, o którym dawniej głuche wieści dochodziły, a który przez depeszę nadaną wczoraj w Konstantynopolu został potwierdzony pochodzi naturalnie od pana Nelidowa. Wprawdzie telegram dodaje, że Porta tylko tego kandydata uwzględnić by mogła, któryby był „sympatycznym“ dla Bułgarów, ale to słówko maleńkie tak łatwo car prze-

kreślić może, a Konstantynopol na to się zgodzi, że trudno przypuszczać, aby tak „błahą“ okoliczność chciano brać pod uwagę.

Wymiana depesz w tym względzie jest nader ożywiona. W jednej z ostatnich oświadcza Wysoka Porta, że tylko pod tym warunkiem dołoży starań, aby dotychczasowa regencja ustąpiła. Tymczasem rosyjskie dzienniki umieszczają wciąż ostrzeżenia dla księcia Koberga, aby się nie ważył jechać do Bułgarii, gdyż w ślad za nim wkroczyć będzie zmuszoną Rossja. Z drugiej jednak strony w dyplomatycznych kołach panuje przekonanie, że ewentualny wjazd księcia do Sofji żadnych groźnych skutków ze strony Rosji nie pociągnie za sobą, o czym już przed dwoma tygodniami pisaliśmy. Cała zresztą ta sprawa tak jest ukryta za kulisami dyplomacji, że śledzić jej trudno, a tem mniej jakiekolwiek wysnuwać wnioski. Ograniczyć się trzeba na gromadzeniu faktów, — a właściwie „bajeczek“, które przynoszą telegramy z stolic państw interesowanych w tej sprawie. Z ostatnich depesz to tylko pozostałe wrażenie, że sprawa cała na słabych spoczywa podstawach, kiedy i w Sofji, gdzie zwykle bardzo optymistycznie są wszyscy usposobieni — o rychłym przybyciu księcia wątpiono. Regenci zatrzymali się w Ruszczuku na czas dłuższy. Emigranci w oczekiwaniu i niepewności przebywają na serbskiej i tureckiej granicy, gdzie panowie ci bawią się w niepotrzebne w tej chwili agitacje. Regencja otrzymała formalne zapewnienie, że emigranci są przez oba państwa z powodu swego zachowania się źle widziani. Rząd bułgarski zaprzecza pogłosce rozszerzonej przez pewne dzienniki, jakoby miano zamiar ofiarowania korony bułgarskiej księciu Alençon. Nacóż wysyłalibyśmy do Wiednia Naczewicza? pyta regencja.

Własne telegramy Kurjera

Podwołoczyska 6 sierpnia. Wszystkim ekspedytorom granicznym w Rosji, którzy nie są poddani rosyjskimi, odebrano prawo ekspedywania towarów, choćby nawet mieli patent pierwszej gildji.

Moskwa 5 sierpnia. Przy eskortowaniu na Sybir nihilści Mikuszow i Kabanow na stacji Mitrowskaja wyrwali broń z rąk dozorców i zaczęli walkę, wskutek której zabici zostali podoficer Nesterow i Kabanow.

Praga 5 sierpnia. Powstała myśl wysłania deputacji do cesarza z prośbą o zniesienie rozporządzeń min. Gautscha w sprawie szkół średnich.

Wiedeń 5 sierpnia. Marszałek krajowy, hr. Jan Tarnowski, otrzymał godność tajnego radcy.

Moskwa 5 sierpnia. Wczoraj wieczorem przewieziono zwłoki Katkowa ze wsi Znamienskoje do cerkwi cesarzewicza Mikołaja. Jutro odbędzie się pochowanie zwłok w aleksiejewskim monasterze.

Petersburg 5 sierpnia. „Birżewyja wiadomosti“ donoszą na podstawie krążących pogłosek, że wyższe sfery rządowe uważają za możliwe poczynić pewne ulgi przy zastosowaniu ukazu o cudzoziemcach. Zarządzenie co do odsuwania cudzoziemców od zarządów prywatnych zakładów przemysłowych zostało czasowo zawieszonem aż do ponownego zbadania kwestji, czy i jaki wpływ praktyczny rozporządzenie to wywarło na przemysł miejscowy? Dalej polecono gubernatorom prowincjonalnym, aby przyjmowanie poddaństwa rosyjskiego przez cudzoziemców wedle możliwości ułatwiali, nie trzymając się litery prawa o cudzoziemcach. Świeżo zostało przyznane poddaństwo dyrektorowi pewnego zakładu górniczego, który zaledwo od roku przebywa w Rosyi. W tym duchu zamierza ministerium spraw wewnętrznych rostrzygnąć wszystkie podobne podania o przyjęcie poddaństwa rosyjskiego.

Juljanna śmiejąc się, podała Blumenwitzowi rękę, a on jej nawzajem ów drogocenny dokument.

Ale Krystyna dała się.

— Brzydki jesteście! rozłączasz nas, a my się tak kochamy, jakbyśmy jedną duszę i jedno serce miały.

— Ale ja tylko jedną z was chcę kochać, wybieraj: ciebie czy tamtą?

— Hahaha! ty zabawny chłopcze! przecież ona już ma kogo kocha!

Na te słowa Blumenwitz parsknął tak impertynenckim śmiechem, że Juljanna aż zarumieniła się z oburzenia. Lecz niebawem dała się sama porwać weselości.

— Dobrze, niechże tak będzie, mam, kogo kocham.

I nastąpiła zupełna zgoda. Siedzieli sobie we troje przy małym stoliczku w oberży, i rozmawiali o sprawach, które światem trzęsły, a nikt z obecnych ani przeżuwał, kim oni są.

— I któregoż z wielu myślisz pani najpierw odnaleźć?

— Jeszcze nie wiem, — odparła Juljanna — uśmiechając się.

— Pana Jana Korponay pewno nie!

— To tylko od niego będzie zależało.

— Co tam! w każdym razie pewno pójdzie na ostatniego, — jeśli mu do tego czasu głowy z karku nie sprzątną. A przesłownie byłoby pani w żałobie!

— Cóż znowu! dajże pan pokój!

— A już jeden z tamtych jest w żałobie! Jenerał Andrassy odwdowił.

— Nie może być! naprawdę?! zawołała Juljanna z zajęciem, a oczy jej otworzyły się okrągło jak dwa księżycy w pełni.

— Tak jest; umarła mu żona. Świeć Panie jej duszy!

— Kiedy?!

— Tego samego dnia, co do Krasznahorki przybył. Wrócił potem zaraz do mnie do Szmöllnitz — nic mi o tem nie mówiąc, a tylko dając się na swego brata, też pół-warjata, mówiąc, że go do grodu wpuć nie chciał, — i natychmiast wyjechał do Leutzsau,

gdzie go pani może widziałaś? dopiero potem dowiedziałem się postronnie, że ta dobra, *nyborna* pani Stefanowa umarła.

W mózgu Juljanny szumiało, jak wezbrana rzeka.

Czuła się dziwnie dumną, zdawało jej się, jakby dopiero teraz doszła do zupełnej samowiedzy swej potęgi i władzy.

Bo istotnie: trzeba chyba być *boginią* a nie *piękną kobietą*, żeby siłą uroku odciągnąć małżonka od ciała zmarłej żony — w sam dzień jej śmierci.

Cóż to za silny płomień wrzał w sercu jenerała, skoro do tego był zdolnym — a nie umiała z tego skorzystać!

Serce biło jej silnie, jakby obwiniając ją za to.

Wiedziała, że czekał na nią w Poprądzie u Husa, chcąc kilka swobodnych słów z nią zamienić — a jednak przejechała obok niego obojętnie, nie kiwnąwszy nawet głową z powozu, nie zawiadomiwszy nawet listownie, jaki powód tak szalonego pośpiechu!

Miał ją za anioła, — a pokazała mu się samolubną egoistką!

A ten płomień może już wygasł? może już tylko same niepalne popioły zostanie?

— Gdzież teraz przebywa jenerał? spytała siląc się na obojętność.

— Doprawdy nie wiem. Gdy się Kassa poddało, cofnięte zostały nasze wojska do Spizu, a ja natychmiast udałem się do Leutzsau po moją żonę. Tam powiedziano mi, że w towarzystwie pani pojechała do Wiednia — i od tego czasu do dziś dnia ciągle was go niłem. O jenerale slyszałem tylko od Bellevilla, że w poprądzkich lasach na niedźwiedzie poluje. W każdym razie; jeśli nie jenerała, to choć Bellevilla zastaniesz pani napewno w Leutzsau.

Juljanna skrzywiła się.

— Co tam Belleville!

— Doprawdy, nic? Hm. To uspakający objaw względnie do Leutzsauskich prochnerów!

Ciąg dalszy nastąpi.

Główny redaktor i wydawca:

Kazimierz Bartoszewicz.

Odpowiedzialny Redaktor:

Bolesław Dembowski.

C. K. UPRZYWILJOWANA FABRYKA BIELIZNY
M. Beyera i Spółki

Sukiennice Nro 13-14 w Krakowie
naprzeciw kościoła N. P. Maryi,

poleca swój wielki skład bielizny dla Panów, Dam i dzieci, zrobionej z najlepszego gatunku płótna i szirtingu; także wielki skład płótna, bielizny stołowej, ręczników chustek do nosa i szirtingu w każdej jakości, po nadzwyczajnie niskich cenach.

CENNIK

Kołnierzyki męskie i damskie w doskonałym gatunku za 1/2 tuzina zlr. 1-20 do 1-50.
Mankiety męskie i dam. za 6 par zlr. 1-80 do 2-1/2 tuzina lnianych **chustek** do nosa ct. 90, 1-25, 1-40, 1-70 do 4 zlr.
1/2 tuzina prawdziwych francuskich batystowych **chustek** do nosa zlr. 2, 2-50, 3 do 4.
1/2 tuzina angielsk. batyst. **chustek** do nosa z najmodniejszych brzegami w różnych kolorach ct. 60 zlr. 1, 1-20 do 3.
1 sztuka (37 łok. albo 23 1/2 m.) dobrego **płótna** lnianego zlr. 6-50, 7-50, 9, 10 i 12.
1 sztuka 37 łok. albo 23 1/2 m.) 1/4 i 3/4 szląskiego **płótna** zlr. 10, 11-50, 12 12-50 13, 14 i 16.
1 sztuka 65 ł. albo 39 m.) 1/4 holend. **weby** od 16-89 zlr. 21, 23, 25, 28, 30, 37, 42 i 50.
1 sztuka (63 ł. albo 42 m.) 3/4 i 5/4 **prawdziwego rumburskiego płótna** w najlepszym gatunku od zlr. 22 do 60.
1 tuzin **ręczników** lnianych od zlr. 3 do 12 zlr.
1 sztuka 3/4 lnianego **płótna** na 6 prześcieradeł **bez szwu** od zlr. 15 do 21.
Szyfon na bieliznę męską i damską od centów 25 do 50 ct. za metr.
Serwety różnej wielkości od 3/4 do 10/4 i 10/4 jak najtaniej od 1-50, 2, 4 zlr.
Garnitury lniane de nakrycia stołu na 6 do 24 osób, wybór ogromny od zlr. 3-50, 5, 7, do 50.
Koszule damskie.
Z szyfonu zlr. 1-10, haftem wzorów zlr. 1-85.
Z dobrego **holenderskiego** albo **rumburskiego** płótna z listwą na przodzie lub do zapinania na ramieniu, zlr. 2-50 do 3-20
Wielki wybór pończoch damskich białych i kolorowych, jakoteż męskich skarpetek w różnych gatunkach i kolorach.
Za wszelki u nas zakupiony towar ręczy się, co się nie podoba, odbieramy, zamieniam, albo wypłacamy za to całkowitą należytość. To dobrowolne przez nas przyjęte zobowiązanie, daje każdemu kupującemu pewność, że nasza usługa jest skora i rzetelna, i że nasze ceny są bez konkurencyi. Z wysokim szacunkiem.

FILIA: M. BEYERA I SPÓŁKI

Skład fabryczny towarów płóciennych, zapas gotowej bielizny i wypraw ślubnych w KRAKOWIE, Sukiennice Nr. 13-14, naprzeciw kościoła N. P. Maryi.
Są w zapasie całe wyprawy ślubne, a kosztorysy tychże udziela się bezpłatnie.

HENRYK SCHWARZ

w Krakowie, ul. Grodzka 1 13.

Magazynu towarów bławatnych, okryć, paltotów, kostiumów

SKŁADY KOMISOWE

Płótna i bielizny stołowej, perkali białych, kołder i sukna fabryki sławuckiej.

MLECZARNIA

przy ulicy Sławkowskiej 1. 12.

Nabiał uznany przez Towarzystwo lekarskie Krakowskie za najlepszy, otrzymuje zakład z dóbr Grodkowice. Sprzedaż na miejscu albo z dostawą do mieszkań w naczyniach opłombowanych.

W sali jadalnej zakładu oprócz nabiału dostać można

KAWĘ i HERBATĘ.

Polecając się względem Szanownej P. T. Publiczności, zarząd mleczarni podaje do wiadomości, że **dowóz nabiału do mieszkań P. T. abonentów** rozpoczął się z dniem 1. Lipca b. r.

Z uszanowaniem Zarząd mleczarni.

L. 14.784/87.

Obwieszczenie.

Gmina m. Krakowa potrzebować będzie na rok 1887/8 dla szkół, Zakładów miejskich i akcyzowych **około 781.100 kilogr. węgla kamiennego** w dobrym gatunku i **około 756 1/4 metra sz. drzewa sosnowego smolnego**, suchego, w grubych szczapach. Tak drzewo jak i węgle obowiązani będą przedsiębiorcy odwieźć na miejsce przeznaczenia, ustawić tamże, a po odbiorze znieść do piwnicy lub komory. Magistrat przeto wzywa przedsiębiorców, aby na powyższe dostawy złożyli opieczetowane deklaracje w dniu 16 sierpnia b. r. o godzinie 12 w południe w Wydziale ekonomicznym Magistratu, ostrzegając, iż po tym terminie deklaracje przyjmowane nie będą.

Deklaracje winny być znaczkami stepowym na 50 ct. zaopatrzone i znaczek ten winien być pierwszym wierszem przepisany. Ceny w deklaracjach mają być wyraźnie słowami i liczbami wypisane.

Aby zaś zapobiedz składaniu deklaracji nieodpowiednich co do osnowy, przysposobione zostały stosowne druki, które zgłaszającym się w biurze ekonomicznym wydawane będą.

Wadyum na dostawę węgla kamiennego 500 zlr., zaś na dostawę drzewa 300 zlr. złożyć należy w kasie miejskiej, która odbiór na kopercie deklaracji poświadczy.

Bliższe warunki dostawy przejrzeć można w biurze ekonomicznym Magistratu w godzinach urzędowych.

Z Magistratu stoł. król. miasta Krakowa, dnia 30 lipca 1887 r.

Księgarnia K. Bartoszewicza i Administracja „Kuryera Krakowskiego” w Krakowie (hotel Saski), wysyła franco za nadesłaniem 5 zlr. 20 ct. Akcje Towarzystwa Sztuk Pięknych.

Papier z fabryki Czerlańskiej.

ARCHITEKT i konces. BUDOWNICZY

ANTONI SIEDZEK

mieszka teraz we własnym domu

LUBICZ 19

w Willi Wandy naprzeciwko ogrodu Strzeleckiego.

BIURO znajduje się tymczasowo na budowie Hotelu Lwowskiego.

Przewodnik po KRAKOWIE
K. Bartoszewicza

jest do nabycia po cenie 40 ct., z chrom. planem miasta po 70 ct. za egzemplarz.

FERDYNAND KOSIBA

w Krakowie

ma zaszczyt donieść Szanownej Publiczności że przeniósł swój **MAGAZYN SUKIEN MĘSKICH**

do Rynku Nr. 23 na I piętro nad księgarnią Gebethnera i Sp., wykonywując od lat kilkunastu w zakresie fachu wchodzące suknie, jako: kontusze, żupany, fraki, tużurki, atle węgierskie, mundury urzędnicze i wojskowe i t. p. z gustem i elegancją. — Dziękując za dotychczasowe względy, polecam się i nadal Szanownej Publiczności w przekonaniu, że wszelkim wymaganiom zadość uczynić potrafię.

4-5

4 wysokim szacunkiem Ferdynand Kosiba.

HOTEL VICTORIA

HOTEL VICTORIA

Niniejszym mam zaszczyt zawiadomić Sz. Publiczność, iż po zupełnym odnowieniu tak salonów hotelowych, jakoteż i restauracyjnych, z dniem 14 b. m. objąłem zarząd

RESTAURACYI

którą pod osobistym kierunkiem prowadzę. Polecając się względem Sz. Publiczności tak doboorem potraw jakoteż i win oraz przystępnymi cenami starać będę zasłużyć na uznanie Sz. Publiczności.

Z uszanowaniem K. Maurice.

Śniadania obiady i kolacje wydaje się tak w salonach restauracyjnych, jakoteż i do domów.

HOTEL VICTORIA

Z drukarni A. Koziańskiego w Krakowie.